

Tájékoztató a Tartalékköteles hitelintézetek és ezen típusú fióktelepek számára a kötelező jegybanki tartalék kiszámításával kapcsolatban (érvényes 2017. február 1-jétől)
(2018. július 1-jétől hatályos 43/2018. (XI.21.) MNB rendelettel összhangban kiegészítve)

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) a kötelező jegybanki tartalék rendszerét

- a kötelező jegybanki tartalék kiszámításáról, illetve képzésének és elhelyezésének módjáról szóló – többször módosított – 10/2005. (VI. 11.) MNB rendelettel (a továbbiakban: Tartalékrendelet),
- a kötelező tartalékráta mértékéről szóló 45/2016. (XI. 23.) MNB rendelettel (a továbbiakban: Tartalékráta-rendelet), valamint
- a Magyar Nemzeti Bank által vezetett bankszámlákhoz kapcsolódó, a készpénzben végzett műveleteken kívüli fizetési megbízásokra vonatkozó díjakról, különdíjakról, jutalékokról, postai és egyéb költségekről, valamint ezek és a kamatok elszámolási rendjéről, továbbá a deviza-árfolyamrészről szóló hirdetmény (a továbbiakban: Hirdetmény) szabályozza.

Az MNB a Tartalékrendelet és a Tartalékráta-rendelet alapján a kötelező jegybanki tartalék alapjának jelentésével és önellenőrzésen alapuló helyesbítésével kapcsolatban a következőket várja el.

A kötelező jegybanki tartalék összegének kiszámítása

A működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézet, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes (valamely más) tagállamban székhellyel és működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepe (a továbbiakban együtt: Tartalékköteles hitelintézet) köteles a Tartalékrendelet szerinti, kötelező jegybanki tartalék képzésére a működési (tevékenységi) engedélyének időbeli hatályának kezdetétől.

A Tartalékköteles hitelintézetek számára az MNB a Tartalékráta-rendelettel 2016. december 1-jétől kezdődően a Tartalékrendeletben meghatározott forráskategóriára 1 százalékos tartalékolási kötelezettséget ír elő.

A Tartalékrendelet 3. § (5) bekezdése értelmében az MNB állapítja meg a Tartalékköteles hitelintézetek kötelező tartalékának előzetes összegét, és arról az MNB Statisztikai igazgatósága legkésőbb a tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtt öt MNB munkanappal írásban értesíti a Tartalékköteles hitelintézeteket.

A Tartalékköteles hitelintézetek egy alkalommal, legkésőbb a tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtti második MNB munkanapig kérhetik a megállapított kötelező jegybanki tartalékuk összegének felülvizsgálatát. Abban az esetben, ha a Tartalékköteles hitelintézet a tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtti második MNB munkanapig úgy módosítja a Statisztikai mérleg adatokat, hogy az abból számított kötelező tartalék összege eltér a kötelező tartalék előzetes összegétől, egy alkalommal írásban kérheti az MNB-től a kötelező tartalék előzetes összegének módosítását. A tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtti utolsó MNB munkanapot követően a Tartalékköteles hitelintézetek kötelező jegybanki tartalékának összege már nem módosulhat.

A tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtti második MNB munkanap végéig az MNB a rendelkezésére álló Statisztikai mérleg adatok alapján megállapítja a Tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékának végleges összegét, és amennyiben ez az összeg különbözik a kötelező tartalék előzetes összegétől, a végleges összegről legkésőbb a tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtti MNB munkanapon írásban értesíti a Tartalékköteles hitelintézetet. A Tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékának végleges összegét már nem érinti, ha a kötelező tartalék végleges összegének megállapítása után a Tartalékköteles hitelintézet módosítja az adott tárgyidőszakra vonatkozó Statisztikai mérleg adatokat.

A fentiek értelmében a tartalékteljesítési tárgyidőszak alatt módosított statisztikai adatszolgáltatások következtében nem módosulhat a Tartalékköteles hitelintézetek által teljesítendő kötelező jegybanki tartalék összege.

A Tartalékköteles hitelintézetek tartalékalapjának megállapításához az MNB a Tartalékköteles hitelintézetek által szolgáltatott Statisztikai mérleg adatszolgáltatás 01 táblája alábbi sorainak „04 Összesen” oszlopában szereplő értékeket összegzi:

**527+530+531+532+533+534+535+536+537+538+539+540+541+542+543+544+545+546+547+548+549+
550+551+554+555+556+557+558+559+560+561+562+563+564+565+566+567+568+569+570+571+572+
573+574+575+578+579+580+581+582+583+584+585+586+587+588+589+590+591+592+593+594+595+
596+597+598+724+727+728+729+730+731+732+733+734+735+736+737+738+739+740+741+742+743+
744+745+746+747+748+751+752+753+754+755+756+757+758+759+760+761+762+763+764+765+766+
767+768+769+770+771+873+874,**

majd a fenti összeget csökkenti a fenti tartalékköteles sorokon jelentett, de pénz óvadékkal kötött értékpapír-kölcsönzési ügyletekből eredő kötelezettségek (értékpapír kölcsönbe vétele esetén az értékpapír-tartozások, kölcsönbe adása esetén a kapott pénz óvadékok) összegével, melyet a Tartalékköteles hitelintézetek által szolgáltatott Jelentés repó-típusú ügyletekről (E60) adatszolgáltatásokból számít ki.

A Tartalékköteles hitelintézetek tartalékalapjának fentiek szerint meghatározott összegét felhasználva az MNB az alábbi szorzat alapján állapítja meg a Tartalékköteles hitelintézetek kötelező jegybanki tartalékának összegét:

Kötelező jegybanki tartalék összege = (Tartalékalap összege) * 1%

A Tartalékrendelet 4. § (1) bekezdése értelmében a Tartalékköteles hitelintézet az MNB által megállapított tartalékkötelezettséget utólag, a teljesítési tárgyidőszakban – vagyis a tartalékszámítás során figyelembe vett tárgyhónapot követő második hónapban –, átlagban köteles teljesíteni; az átlagszámításnál a naptári napokat kell figyelembe venni.

Az MNB havonta ellenőrzi, hogy a Tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett bankszámlájának és az azonnali tartalékszámításának¹ összege (tartalékelhelyezés) havi átlagban eléri-e a teljesítési tárgyidőszakra meghatározott kötelező jegybanki tartalék összegét.

¹ az azonnali teljesítési számlák éjféltől egyenlegéből a kötelező tartalék teljesítése céljából elkülönített összeg nyilvántartására szolgál a Tartalékköteles hitelintézet Tartalékrendeletben meghatározott nyilatkozata szerint

Amennyiben a tartalékelhelyezés havi átlagos összege nem éri el a kötelező jegybanki tartalék összegét (alultartalékolás), akkor a különbség után az MNB a Tartalékrendeletben meghatározottak szerint szankciót alkalmazhat a Tartalékköteles hitelintézettel szemben.

A Tartalékrendelet alapján az MNB a mindenkori alapkamatnak megfelelő kamatot² fizet a Tartalékköteles hitelintézet által az MNB-nél vezetett bankszámlán és az azonnali tartalékszámán elhelyezett együttes összeg kötelező jegybanki tartalék összegét meg nem haladó részére.

Az MNB a kötelező jegybanki tartalék összegét meghaladó tartalékelhelyezés után (túltartalékolás) a Hirdetményben meghatározott kamatot számít fel. A kamat mértéke 0 százalék vagy a mindenkori jegybanki O/N betéti kamatláb teljesítési tárgyidőszak naptári napjaira számított havi átlagának 15 bázisponttal csökkentett értéke közül az alacsonyabb érték.

Abban az esetben, ha a tartalékolásra kötelezett szervezet a teljesítési időszak alatt kikerül a Tartalékköteles hitelintézetek köréből – pl. a működési (tevékenységi) engedély visszavonása, vagy a teljesítési időszak utolsó napját megelőzően szűnik meg a tartalékkötelezettség –, úgy a tartalékelőírásnak tartalékköteles voltaig kell megfelelnie. Ez esetben a jegybanki kötelező tartalék teljesítési tárgyidőszakra vonatkozó átlagos összegének meghatározásakor 0 forint elhelyezést feltételezve kerülnek figyelembe vételre azok a naptári napok, amelyeken a szervezet már nem tartozik a Tartalékköteles hitelintézetek körébe. Ezen számítási módszerrel meghatározott átlagot meghaladó tartalékelhelyezés (túltartalékolás) esetén a Hirdetményben meghatározott kamat kerül felszámításra, míg az alultartalékolást ebben az esetben az MNB nem szankcionálja.

Kapcsolat

A kötelező jegybanki tartalék szabályozásával kapcsolatban felmerülő kérdéseiket a jbtartalek@mnbb.hu címre küldött elektronikus levélben tehetik fel.

Azon Tartalékköteles hitelintézeteknek, amelyek első ízben kötelesek tartalékolási kötelezettségüket teljesíteni, a teljesítési periódus kezdete előtt legalább 8 munkanappal meg kell küldeniük a jbtartalek@mnbb.hu címre azt az egyetlen – lehetőleg minden jegybanki tartalékolásért felelős munkatársuk által elérhető – e-mail címet, amelyre az MNB a tartalékkötelezettséggel kapcsolatos leveleit számukra megküldheti.

Amennyiben a jegybanki tartalékolásért felelős személye/email címe megváltozik, kérjük ezt is jelezzék a jbtartalek@mnbb.hu elérhetőségen.

² a teljesítési tárgyidőszak naptári napjain érvényes alapkamatok számtani átlagát